

Προς τους Υπουργούς
- Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Ανταγωνιστικότητας, Ανάπτυξης, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

12.12.2012

ΘΕΜΑ: Διώξεις πολιτών για τη συμμετοχή τους στο Κίνημα των Διοδίων: η ποινικοποίηση της άσκησης συνταγματικώς προστατευόμενων δικαιωμάτων

Από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Λάρισας διατυπώθηκαν και υπογράφονται σειρά έωλων κατηγορητηρίων, ερειδόμενων ακόμη και στο εντελώς αναχρονιστικό και εκπορευόμενο από άλλα καθεστώτα και εποχές άρθρο 184 του Ποινικού Κώδικα, εναντίον πολιτών που υπερασπίζονται τη συνταγματικώς και υπερνομοθετικώς κατοχυρωμένη προσωπική ελευθερία κίνησης. Τα κατηγορητήρια αυτά, πέραν του ότι στοχεύουν ευθέως στο να καμφθεί το αγωνιστικό φρόνημα πολιτών που αντιστέκονται, επιτελούν επίσης ρόλο εκφοβισμού προς όσους μελλοντικά σκεφθούν να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

Τόσο η άσκηση των σχετικών διώξεων όσο και η διατύπωση των σχετικών κατηγορητηρίων τελούν, τελικώς, σε ευθυγράμμιση με τα συμφέροντα πολυεθνικών κοινοπραξιών, ανάδοχων και εκμεταλλευτών των νέων αυτοκινητοδρόμων και των διοδίων .

Ειδικότερα, μετά τις αρχικές, εντελώς απαράδεκτες και ακραία καταχρηστικές, διώξεις και μηνύσεις σε βάρος οδηγών εκ μέρους των παραχωρησιούχων, για άρνηση καταβολής του αντιτίμου των διοδίων τελών, φτάσαμε σήμερα στο σημείο να διώκονται, πολίτες, μέλη κινήσεων και πρωτοβουλιών ενάντια στα διόδια, με την κατηγορία ότι **δημόσια προκάλεσαν ή διέγειραν σε διάπραξη πλημμελήματος (αρ. 184 Π.Κ.)**.

Με την κατηγορία αυτή, πάνω από 20 πολίτες παραπέμπονται σε 3 δίκες, ως κατηγορούμενοι για αξιόποινες πράξεις. Πρόκειται για μέλη της «Πρωτοβουλίας πολιτών Λάρισας ενάντια στα Διόδια», οι οποίοι συμμετείχαν στις Πανελλαδικές κινητοποιήσεις το 2011 που διοργάνωνε το Πανελλαδικό συντονιστικό των επιτροπών πολιτών σε όλα τα διόδια της χώρας. Η κατηγορία που αντιμετωπίζουν αναφέρει ότι : **«...διέγειραν από κοινού δημοσίως σε διάπραξη πλημμελήματος.... και παρότρυναν τους διερχόμενους οδηγούς.....να εξαναγκάσουν με την βία ή με απειλές τους εισπράκτορες διοδίων της εταιρείας Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου να επιτρέψουν την διέλευση αυτών σηκώνοντας τις μπάρες»**.

Το στοιχείο που διαφοροποιεί τις συγκεκριμένες διώξεις σε βάρος των πολιτών είναι ότι κατηγορούνται όχι για κάποια ενέργεια που έκαναν οι ίδιοι αλλά για ηθική αυτουργία «παρανόμων» ενεργειών τις οποίες παροτρύνθηκαν να κάνουν οι διερχόμενοι οδηγοί. Για να στηρίξουν το κατηγορητήριο, οι εισαγγελείς πρωτοδικών Λάρισας ανασύρουν από τα συρτάρια της μετεμφυλιακής περιόδου το άρθρο 184 του Ποινικού Κώδικα το οποίο αναφέρει **«..όποιος δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο προκαλεί ή διεγείρει σε διάπραξη κακουργήματος ή πλημμελήματος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών»**.

Είναι σαφές ότι οι διώξεις αυτές όχι μόνον ποινικοποιούν ολόκληρο το μαζικό πολιτικό κίνημα ενάντια στα διόδια, συνιστώντας ευθέως πολιτικές διώξεις, αλλά αποτελούν ταυτόχρονα ευθεία βολή στην καρδιά όλων των κινήματων που αντιστέκονται στις πολιτικές ξεπουλήματος της δημόσιας περιουσίας ή στην επιβολή παράνομων τελών (βλ. χαράτσι της ΔΕΗ, για το οποίο ήδη και δικαστικώς δικαιώθηκαν τα αντίστοιχα κινήματα).

Το άρθρο 5 του Συντάγματος προστατεύει το δικαίωμα του κάθε πολίτη «...να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητα και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας ...»

Επίσης, ορίζει ότι «...όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής της τιμής και της ελευθερίας χωρίς διάκριση εθνικότητας φυλής γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων...»

Η ποινικοποίηση της άσκησης του δικαιώματος αυτού και η υπαγωγή του στις διατάξεις του άρθρου 184 Π.Κ. συνιστά ποινικοποίηση της άσκησης των ανωτέρω συνταγματικών ελευθεριών και δικαιωμάτων.

Η ενεργοποίηση του διωκτικού μηχανισμού εναντίον μεμονωμένων ανθρώπων που διαμαρτύρονται και διεκδικούν σήμερα, προδιαγράφει ένα ζοφερό αύριο για όποια συλλογικότητα, σωματείο, φορέα, οργάνωση, θεωρείται πως με τα καλέσματά του παροτρύνει άλλους να τελέσουν «πλημμελήματα ή κακουργήματα».

Ταυτόχρονα, τα άρθρα 4 και 5 του Συντάγματος προστατεύουν, συνδυαστικά, την ισότιμη άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κίνησης των πολιτών εντός της χώρας. **Η εξάρτηση οποιουδήποτε δικαιώματος ή ελευθερίας από χρηματικό ή άλλο αντάλλαγμα –όπως συμβαίνει με τους παραχωρησιούχους και την επιβολή διοδίων- αυτομάτως το καταργεί, μετατρέποντάς το σε εμπόρευμα, το οποίο ασκούν ή/και αγοράζουν οι πολίτες ανάλογα με την οικονομική τους δυνατότητα και, μάλιστα, σε μια περίοδο κατά την οποία δοκιμάζεται η οικονομική δυνατότητα ολόενα και περισσότερο πολιτών προς επιβίωση.**

Με την άνευ όρων –βάσει των συμβάσεων- εκχώρηση δικαιώματος προς τους παραχωρησιούχους, να εγκαθιστούν Σταθμούς Διοδίων όπου αυτοί κρίνουν, προκειμένου να εισπράττουν τέλη, για αυτοκινητοδρόμους ημιτελείς και επικίνδυνους και παραπλεύρους οδούς που φέρουν τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά παραβιάζεται έτσι κάθε έννοια ισότητας, ισονομίας και ελευθερίας.

Όπως είναι γνωστό, οι εργασίες των τεσσάρων από τους 5 οδικούς άξονες οι οποίοι υλοποιούνται με Συμβάσεις Παραχώρησης, έχουν διακοπεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Όπως είναι επίσης γνωστό, στους συγκεκριμένους οδικούς άξονες, έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν Σταθμοί Διοδίων, στους οποίους εισπράττονται τέλη έναντι ημιτελών έργων και με αμφίβολη μάλιστα την ολοκλήρωσή τους.

Επειδή η εταιρία που έχει συνάψει την υφιστάμενη σύμβαση παραχώρησης-εκμετάλλευσης των ως άνω διοδίων, σύμφωνα με το άρθρο 24 που προβλέπει τις συμβατικές της υποχρεώσεις, δε νομιμοποιείται να επιβάλει καμία ποινική ή αστική κύρωση προς τους αρνούμενους να καταβάλουν τα διόδια, πλην των συμφωνηθέντων της σύμβασης.

Επειδή, δε, καμία διάταξη της ανωτέρω σύμβασης, δεν επιτρέπει στην παραχωρησιούχο εταιρία να εμποδίζει τη διέλευση –ως συνηθίζει- τοποθετώντας μπάρες, χρησιμοποιώντας τις μάλιστα ως μέσο “εξαναγκασμού” των οδηγών για καταβολή διοδίων.

Επειδή οι Συμβάσεις Παραχώρησης των κεντρικών οδικών αξόνων της χώρας έχουν γίνει, πρωτίστως με ευθύνη των εκάστοτε πολιτικών ηγεσιών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κουρελόχαρτα υπέρ των παραχωρησιούχων και εις βάρος των

πολιτών και των δικαιωμάτων και ελευθεριών τους, εις βάρος, δηλαδή, του ίδιου του Συντάγματος..

Επειδή η επίκληση στην προκειμένη περίπτωση του άρθρου 184 του Π.Κ., στοχοποιεί το συλλογικό αγώνα των πολιτών απέναντι σε ασύδοτες και ακραία καταχρηστικές πρακτικές εταιριών και ιδιωτών μεγαλοεπενδυτών.

Επειδή η συγκεκριμένη ποινική δίωξη και κάθε ενδεχόμενη παραδειγματική επανάληψή της έχει προσχηματικό και φρονηματικό χαρακτήρα, και επιτελεί ρόλο εκφοβισμού των διωκομένων καθώς και όλων όσων πρωτοστατούν ή συμμετέχουν στους καθημερινούς αγώνες των εργαζομένων και του λαού μας συνολικά, την ίδια ώρα που κάποιοι άλλοι ανενόχλητοι παραβιάζουν το Σύνταγμα, εντός και εκτός Βουλής, λυμαίνονται την δημόσια περιουσία και διανέμουν τον δημόσιο πλούτο

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1. Πώς τοποθετούνται απέναντι στην πολιτική, με χρήση του άρθρου 184 του Ποινικού Κώδικα, δίωξη πολιτών, οι οποίοι υπερασπίζονται ένα συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα;**
- 2. Αποτελεί ή όχι απόπειρα παραβίασης συνταγματικών διατάξεων η εφαρμογή του άρθρου 184 του Π.Κ. απέναντι σε κινήματα πολιτών;**
- 3. Ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθενται να λάβουν για την υπεράσπιση και προστασία των πολιτών που ενεργούν προς προάσπιση ενός συνταγματικά κατοχυρωμένου, θεμελιώδους δικαιώματος, όπως αυτό της ελεύθερης κίνησης στην χώρα (αρ. 5 παρ. 4 του Συντάγματος);**

Οι ερωτώντες βουλευτές

Ηρώ Διώτη

Δημήτρης Γελαλής

Ειρήνη-Ελένη Αγαθοπούλου

Νάσος Αθανασίου

Απόστολος Αλεξόπουλος

Ευαγγελία Αμμανατίδου-Πασχαλίδου

Ιωάννα Γαϊτάνη

Δημήτρης Γάκης

Όλγα Γεροβασίλη

Μανώλης Γλέζος

Βαγγέλης Διαμαντόπουλος

Παναγιώτα Δριτσέλη

Κώστας Ζαχαριάς

Γιάννης Ζερδελής
Αφροδίτη Θεοπεφτάτου
Κατερίνα Ιγγλέζη
Αγνή Καλογερά
Αϊχάν Καρα Γιουσούφ
Χρήστος Καραγιαννίδης
Χαρά Καφαντάρη
Δημήτρης Κοδέλας
Αναστάσιος Κουράκης
Βασίλης Κυριακάκης
Ζωή Κωνσταντοπούλου
Χρήστος Μαντάς
Αλέξανδρος Μεικόπουλος
Νίκος Μιχαλάκης
Κωνσταντίνος Μπάρκας
Μαρία Μπόλαρη
Ευγενία Ουζουνίδου
Γιώργος Πάντζας
Θανάσης Πετράκος
Σοφία Σακοράφα
Στέφανος Σαμοΐλης
Γιάννης Σταθάς
Αφροδίτη Σταμπουλή
Δημήτρης Στρατούλης
Νίκος Συρμαλένιος
Μαρία Τριανταφύλλου

Ευκλείδης Τσακαλώτος

Θεανώ Φωτίου

Δέσποινα Χαραλαμπίδου

Βασίλης Χατζηλάμπρου